

17	19	23	29	31
41	43	47	53	59
67	71	73	79	83
97	101	103	977	977

121	111	117	139	149
171	163	167	173	179
191	193	197	199	211
227	229	233	239	241
257	263	269	271	277

„Krehký a nevšedný príbeh o láske z pera nesmierne talentovaného spisovateľa.“

Kirkus

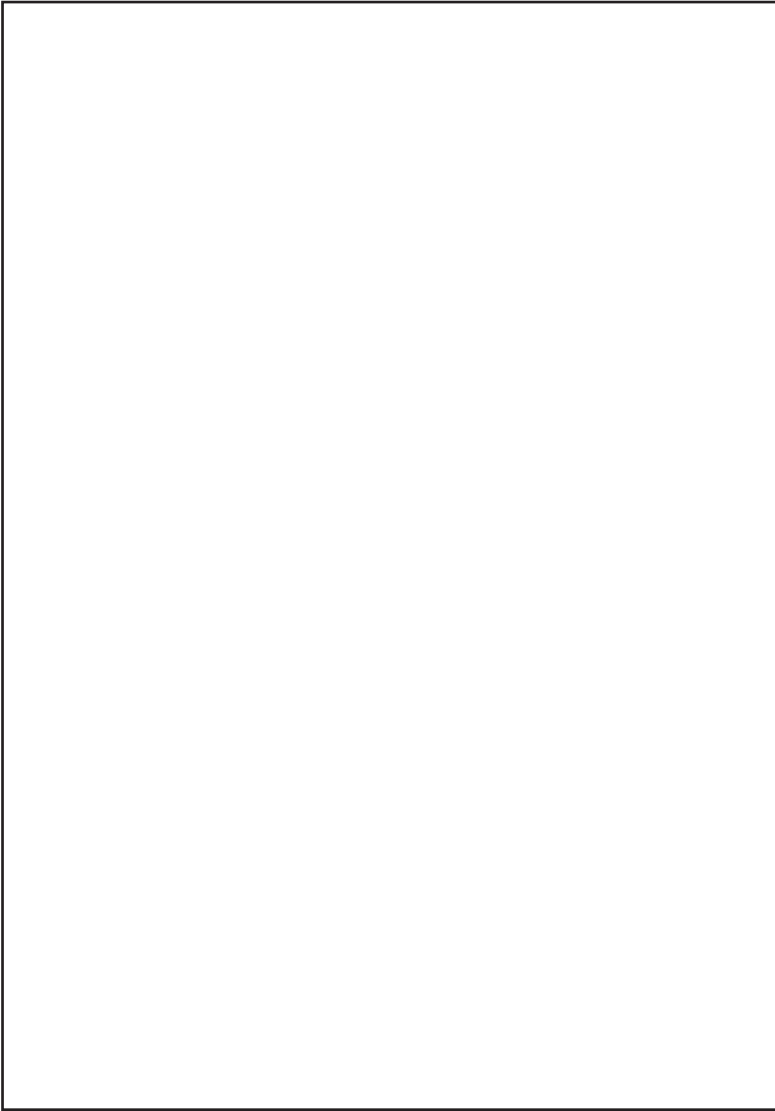
313

SVETOVÁ PRÓZA

331	337	347	349	353
367	373	379	383	389
401	409	419	421	431

SVETOVÁ PRÓZA

Paolo
Giordano

Osamelosť
prvočísiel

Z taliančiny preložila
MÁRIA ŠTEFÁNKOVÁ

slovaart

Copyright © Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano 2008
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2012, 2017
Translation © Mária Štefánková 2012, 2017

ISBN 978-80-556-3178-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Eleonore, lebo som ti to mlčky slúbil

Krásne šaty po starej tete dokonale sadli na Sylviinu štíhlu postavu. Požiadala ma, aby som ju zašnuoval. „Hladké rukávy, aké je to smiešne!“ povedala.

GÉRAD DE NERVAL, *Sylvie*, 1853

Snežný anjel
(1983)

1

Alice Della Rocca nenávidela lyžiarsku školu. Nenávidela vstávanie o pol ôsmej ráno ešte aj počas vianočných prázdnin, nenávidela otca, ktorý ju pri raňajkách uprene pozoroval a pod stolom nervózne podupkával nohou, akoby chcel povedať: no tak, pohni sa. Nenávidela vlnené pančucháče, ktoré ju pichali na stehnách, lyžiarske rukavice, v ktorých nemohla hýbať prstami, prilbu, čo ju tlačila na lícach a kovovou pracovnou jej odierala čelusť, a najmä lyžiarky, vždy trochu tesné, ktoré ju nútili kráčať ako gorila.

„Tak vypiješ konečne to mlieko?“ znova ju posúril otec.

Alice prehltna tak asi na tri prsty horúceho mlieka, ktoré jej popálilo najprv jazyk, potom pažerák a napokon žalúdok.

„Dobre. A dnes to všetkým ukážeš,“ povedal jej.

A čo im ukážem? pomyslela si.

Potom ju vystrčil von, napchatú do lyžiarskej kombinézy posiatej zástavkami a fosforeskujúcimi logami sponzorov. Vonku bolo mínus desať a slnko vyzeralo len ako trošku svetlejší kruh v hmle, čo zahaľovala všetko navôkol. Kým sa Alice zabárala do snehu s lyžami na pleci, cítila, ako jej v žalúdku zabublalo mlieko, lebo lyže si človek musí nosiť sám, až kým nie je taká hviezda, že mu ich začne nosiť niekto iný.

„Špičkami dopredu, nech niekoho nezabiješ,“ povedal otec.

Na konci sezóny rozdeľovali v Ski klube odznaky s vypuklými hviezdikami. Od štyroch rokov, keď bola dosť vysoká

na to, aby jej mohli vsunúť medzi stehná tanier pomy, až do deviatich, keď si ho už dočiahla stiahnuť sama, vždy dostala o hviezdičku viac. Najprv tri strieborné a potom tri zlaté. Každý rok nový odznak, aby Alice vedela, že je o trošku lepšia, o kúsok bližšie k vyčerpávajúcim pretekom, ktoré jej naháňali taký strach. Už teraz na to myslela, a to mala len tri hviezdičky.

Zraz bol oproti sedačkovej lanovke presne o pol deviatej, keď otvárali prevádzku v areáli. Deti z oddielu tam už boli, stáli viac-menej v kruhu ako vojačikovia, zababušení v kombinézach, rozospatí a uzímení. Palicami pichali do snehu a zavesení pazuchami sa o ne opierali. S rukami bezvládne visiacimi nadol vyzerali ako malí strašiaci. Nikomu nebolo do reči a Alice najmenej.

Otec ju dva razy príliš silno ťapol po prilbe, akoby ju chcel zatĺcť do snehu.

„Natri im to všetkým. A nezabudni: nakloň sa dopredu, rozumieš? Na-kloň-sa-do-pred-du!“ zdôraznil.

Nakloň sa dopredu, odpovedala ozvena v jej hlave.

Potom odišiel, dýchajúc si na spojené dlane. Čoskoro sa vráti domov do teplúčka a prečíta si noviny. Ešte dva kroky a pohltí ho hmla.

Alice šmarila lyže do snehu. Keby to videl jej otec, iste by jej tam rovno pred všetkými vynadal. Skôr než si vsunula lyžiarky do viazania, pobúchala si ich zospodu palicou, aby z nich striasla nalepené kusy snehu.

Už sa jej trochu chcelo cikať. Mechúr ju tlačil ako kliniec zapichnutý do brucha. Ani dnes to nezvládne, už to vedela celkom iste.

Každé ráno to bolo rovnaké. Po raňajkách sa zavrela do kúpeľne a tlačila, tlačila, aby zo seba dostala všetko do poslednej kvapky. Sedela na záchode a zvierala brušné svaly, až kým sa jej od námahy nezačala krútiť hlava a nemala pocit, že jej oči vylezú z jamiek ako bobuľka hrozna, keď sa stlačí šupka. Naplno otvorila vodovodný kohútik, aby otec nepo-

čul nijaké zvuky. Tlačila a zvierala päste, aby zo seba dostala všetko do poslednej kvapky.

Sedela tam, kým otec nezabúchal na dvere a nezakričal, no tak, slečna, končíme, to aj dnes prídeme neskoro?

No aj tak to nebolo nič platné. Už pod prvým vlekom jej vždy bolo treba tak strašne cikať, že si musela odopnúť lyže, čupnúť si kúsok obďaleč do čerstvého snehu, tváriť sa, že si uťahuje lyžiarky, a pritom sa vycikať. Medzi nohy si nahrnula za hrst snehu a vypustila moč. Rovno do kombinézy, do gamaší, všetky decká sa na ňu dívali a inštruktor Eric povedal: Ako vždy čakáme na Alice.

To je úlava, pomyslela si zakaždým, keď jej teplo stekalo po premrznutých nohách.

Bola by to úlava. Len keby tam všetci nestáli a nezízali na mňa, myslela si Alice.

Skôr či neskôr si to všimnú.

Skôr či neskôr nechám na snehu žltý fľak.

Všetci sa mi budú posmievať, myslela si.

Jeden z rodičov prišiel za Ericom a spýtal sa ho, či naozaj nie je príliš hustá hmla na to, aby šli hore. Alice s nádejou natrčila uši, no Eric predviedol svoj dokonalý úsmev.

„Hmla je len tu,“ vyhlásil. „Hore je také slnko, až skaly láme. A teraz všetci hore, poďme.“

Na sedačke Alice sedela s Giulianou, dcérou otcovho kolegu. Cestou sa nerozprávali. Neboli si ani sympatické, ani nesympatické. Nemali spoločné nič okrem toho, že v tej chvíli tam ani jedna nechcela byť.

Svišťanie vetra, čo zametal vrchol Fraiteve, prerušoval pravidelný kovový zvuk oceľového lana, na ktorom viseli Alice a Giuliana s bradami zavrtanými do kapucní, aby sa zahriali vlastným dychom.

Je to len chlad, nepocikáš sa naozaj, opakovala si Alice.

No čím väčšími sa blížili k vrcholu, tým väčšími ju tlačil do brucha ten klinec. Ba zdalo sa, že aj niečo navyše. Možno to tentoraz bude ešte horšie.

Nie, je to len chlad, už nemáš čo cikať. Veď si teraz bola, neblázni.

Odrazu jej až do hrtanu stúpol kyslastý prúd mlieka. Alice ho s odporom znova prehltla. Cikať, na zbláznenie potrebovala cikať.

Pred konečnou sú ešte dva stožiare. Tak dlho už nevydržím, pomyslela si.

Giuliana zdvihla bezpečnostný uzáver a obe sa zadkami trochu posunuli, aby sa im lepšie vystupovalo. Keď sa lyže dotkli zeme, Alice sa rukou odrazila od sedačky.

Nebolo tam vidieť ani na dva metre, kdeže slnko, čo skaly láme. Všetko biele, len biele, hore, dolu, po bokoch. Ako by človeka zavinuli do plachty. Presný opak tmy, no Alice sa aj tak bála.

Skĺzla sa za okraj zjazdovky a hľadala nejaký kopček čerstvého snehu, za ktorým by si uľavila. Jej črevá vydávali zvuk ako umývačka riadu. Obzrela sa. Giulianu nevidela, takže ani ona nemohla vidieť ju. Kúsok po svahu vyšla stromčekom, ako ju to nútil otec, keď si vzal do hlavy, že ju naučí lyžovať. Hore a dolu po detskom svahu, tridsať-štyridsať ráz denne. Hore stromčekom a dolu pluhom, lebo kupovať lístok len na jednu zjazdovku bolo vyhadzovanie peňazí a aspoň si posilňovala nohy.

Alice si odopla lyže a prešla ešte pár krokov. Vtom sa zaborila do snehu až do polovice lýtok.

Konečne čupela. Prestala zadržiavať dych a uvoľnila svaly. Celým telom jej prebehla príjemná elektrina a zahniezdila sa v prstoch nôh.

Bolo to mlieko, celkom iste to bolo mlieko. A možno aj to, že mala takmer zmrznutý zadok od sedenia v snehu vo výške dvetisíc metrov. Toto sa jej ešte nikdy nestalo, odkedy sa pamätala. Nikdy, ani jediný raz.

Bolo to horšie. Nielenže sa pocikala. Nielen to. Alice sa pokakala, presne o deviatej, jedného januárového rána. Ušlo jej do nohavíc a ani si to neuvedomila. Aspoň dovtedy nie,

kým nezačula Erikov hlas, ktorý ju volal odkiaľsi spoza jednoliateho bloku hmly.

Prudko vyskočila a až vtedy zacítila niečo ťažké v pudle nohavíc. Inštinktívne sa chytla za zadok, ale cez rukavicu nemala cit. No ani nebolo treba, už vedela, čo sa stalo.

Čo teraz urobím? spýtala sa sama seba.

Eric ju znova zavolať. Alice neodpovedala. Kým zostane tam hore, hmla ju ukryje. Mohla si stiahnuť nohavice kombinézy a pekne-krásne sa očistiť snehom alebo zísť k Ericovi a pošepkať mu do ucha, čo sa jej stalo. Mohla mu povedať, že sa musí vrátiť do dediny, lebo ju bolí koleno. Alebo sa na všetko vykašať, lyžovať sa takto a dbať na to, aby bola vždy posledná v rade.

Lenže skamenela pod ochranou hmly a nepohla ani jediným svalom.

Eric na ňu zavolať aj tretí raz. Hlasnejšie.

„Asi už išla na kotvu, motovidlo,“ odpovedal mu niektorý z chlapcov namiesto nej.

Alice počula mätež hlasov. Nieкто hovoril poďme, iný zasa je mi zima, zostaňme tu. Mohli byť kúsok pod ňou, len pár metrov, alebo aj ďalej, pri stanici sedačky. Zvuky klamú, poskakujú po vrškoch, noria sa do snehu.

„Dočerta aj s babou... poďme ju hľadať,“ povedal Eric.

Alice pomaly narátala do desať, zadrživajúc nutkanie vracať z tej opornej riedkej hmoty, čo jej tiekla dolu stehnami. Keď prišla k desiatke, začala znova a tentoraz narátala do dvadsať. Všade navôkol zavládlo ticho.

Odopla si lyže a v náručí ich odniesla k zjazdovke. Chvíľu jej trvalo, kým zistila, ako ich má položiť, aby ležali kolmo k svahu. V takej hmle človek nevie, kam sa obrátil.

Zapla si lyžiarky a zacvakla viazanie. Stiahla si okuliare a napľula do nich, lebo sa jej zahmlili.

Do údolia mohla zísť aj sama. Kašlala na to, že ju Eric hľadá hore na Fraiteve. V tých potentovaných pančucháčoch nechcela zostať ani o sekundu dlhšie, než bolo nevyhnutné.

Uvažovala, kadiaľ sa vybrať. Nikdy nešla sama, ale koniec koncov, veď hore sa vyviezli len jednou sedačkou a túto zjazdovku zišla aspoň stokrát.

Pluhovala, bolo to bezpečnejšie a s nohami naširoko nadobudla trochu lepší pocit z toho, čo mala v nohaviaciach. A to jej Eric práve včera povedal, ak ťa ešte raz uvidím pluhovať, prisahám, že ti zviažem členky.

Eric ju nemal rád, to vedela iste. Myslel si o nej, že je posero. Ako sa ukázalo, v podstate mal pravdu. Eric nemal rád ani jej otca, lebo ho každý deň po tréningu otravoval tisíckami otázok. Tak ako sa drží naša Alice, takže sa zlepšujeme, takže máme šampiónku, takže kedy sa začínajú tie preteky, takže tamto, takže toto. Eric vždy uprene hľadel na nejaký bod za otcovým chrbtom a odpovedal áno, nie alebo dlhým hmmm.

Alice si túto scénu v duchu premietala na pozadí zahmlených okuliarov, zatiaľ čo sa pomaličky spúšťala nadol a nedovidela si ďalej než na konce lyží. Až keď vošla do čerstvého snehu, pochopila, že treba zatočiť.

Začala si pospevovať, aby sa necítila tak osamelo. Pod chvíľou si rukavicou utrela sviečku spod nosa.

Prenes ťažisko na hornú lyžu, zapichni paličku a zatoč. Opri sa do lyžiarok. A teraz ťažisko dopredu, rozumieš? Nahní-sa-do-pre-du, našepkával jej chvíľu Eric a chvíľu zasa otec.

Otec sa iste rozzúri a začne besniť. Musela si preňho pripraviť nejaké klamstvo. Nejakú vierohodnú historku bez slabých miest a protirečení. Ani vo sne by mu nepovedala, čo sa jej stalo naozaj. Hmla, to je ono, za všetko môže hmla. Išla s ostatnými po zjazdovke, keď sa jej odopol skipas. Vlastne nie, skipas sa ešte nikdy nikomu neodopol. Stratil by ho len naozajstný hlupák. Radšej šál. Rozviazal sa jej šál a odletel, ona sa poň kúsok vrátila a ostatní ju nepočkali. Stokrát za nimi kričala, ale oni nič, zmizli v hmle, tak ich išla hľadať.

A prečo si sa potom nevyviezla hore? spýta sa jej otec.

Ozaj, prečo? Keď sa nad tým zamyslí, predsa len bude lepšie stratiť ten skipas. Nešla hore, lebo stratila skipas a vlejár ju nechcel pustiť.

Alice sa spokojne usmiala, ako to všetko vymyslela. Nemalo to chybu. Už sa ani necítila taká špinavá. Tamto prestalo stekať.

Pravdepodobne to zmrzlo, pomyslela si.

Zvyšok dňa presedí pred telkou. Osprchuje sa a oblečie si čisté šaty a na nohy obuje mäkké chlpaté papučky. Naozaj mohla zostať pekne v teplučku, len keby zdvihla oči kúsoček nad lyže, aby zbadala oranžovú pásku s nápisom *Zjazdovka uzavretá*. Aj otec jej často hovorieval, nauč sa pozerieť, kam ideš. A keby si v tej chvíli spomenula, že v čerstvom snehu sa ťažisko nemá presúvať dopredu, a možno keby jej Eric pred pár dňami lepšie nastavil bezpečnostné viazanie a jej otec by dôraznejšie trval na tom, že veď Alice má len dvadsaťosem kíl, nebude to príliš utiahnuté?

Ten skok ani nebol taký hrozný. Zopár metrov, Alice sotva stihla pocítiť prázdno v žalúdku aj pod nohami. Vzápätí už ležala tvárou na zemi s lyžami vztýčenými kolmo do vzduchu, takže roztrieštili kosť.

Necítila naozajstnú bolesť. Vlastne necítila takmer nič. Len sneh, čo sa jej dostal pod šál a do prilby a páliť ju na koži.

Najprv pohla rukami. Keď bola menšia, ráno sa zobudila a napadol sneh, otec ju navliekol do kombinézky a zobral ju von. Prišli doprostred dvora, chytili sa za ruky, napočítali do tri a spolu sa hodili dozadu. Otec povedal, teraz urob anjelika, Alice zamávala rukami, a keď vstala, jej odtlačok v bielej snehovej prikrývke vyzeral naozaj ako anjel s rozprestretými krídlami.

Teraz Alice urobila snežného anjelika iba tak, bezdôvodne, len aby si dokázala, že ešte žije. Podarilo sa jej obrátiť hlavu na jednu stranu a znova sa nadýchnuť, hoci sa jej videlo, že vzduch, ktorý vdýchla, nešiel celkom tam, kam mal ísť.

Zmocnil sa jej hrozne čudný pocit, že nevie, ako má vykrútené nohy. Hrozne čudný pocit, že ich vlastne nemá.

Pokúsila sa vstať, ale nešlo to.

Nebyť tej hmly, možno by ju bol niekto zhora zbadal. Zelený fliacik na dne žľabu, len pár krokov odtiaľ, kde na jar vyvieral malý pramienok a v prvých teplých dňoch rástli lesné jahôdky, ktoré tým, čo vedia vyčkať, chutia ako sladké cukríky a šikovní si ich za deň nazbierajú plný košík.

Alice kričala o pomoc, no jej jemný hlások pohltila hmla. Znova sa pokúsila vstať alebo aspoň obrátiť, no nedalo sa.

Otec jej povedal, že keď človek mrzne, krátko predtým, než vypustí dušu, cíti obrovské teplo a povyzlieka sa, takže takmer všetkých, čo zmrzli, našli len v spodkoch. A ona mala ešte aj tie spodky zašpinené.

Pomaly začala strácať cit v prstoch. Stiahla si rukavicu, nadýchala do nej a znova si ju navliekla na zovretú päšť, aby sa trochu zohriala. Toto isté urobila aj s druhou rukou. Toto smiešne gesto zopakovala dva či tri razy.

Zradia ťa okrajové časti tela, hovorieval jej otec. Prsty na nohách a na rukách, nos, uši. Srdce si silou-mocou drží krv pre seba a zvyšok nechá zmrznúť.

Alice si predstavovala, ako jej modrajú prsty, potom pomaličky celé ruky a nohy. Myslela na srdce, čo bilo čoraz silnejšie a usilovalo sa udržať všetko zostávajúce teplo pre seba. Zrejme napokon tak stuhne, že vlk jej odlomí ruku už v okamihu, keď na ňu stúpi.

Možno ma už hľadajú.

Ktovie, či tu naozaj sú vlky.

Necítim si prsty.

Nemala som piť to mlieko.

Nakloň sa dopredu, pomyslela si.

Ale nie, vlky spia zimným spánkom.

Eric bude zúriť.

Nechcem ísť na preteky.

Netáraj, veľmi dobre vieš, že vlky sa na zimný spánok neukladajú.

Myšlienky jej blúdili čoraz nelogickejšie a pomalšie. Za vrchom Chaberton sa nenápadne vynorilo slnko a tvárilo sa akoby nič. Tieň hory sa predĺžil až nad Alice a hmla odrazu sčernela.